

Životné prostredie

REVUE PRE TEÓRIU A TVORBU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

ROČNÍK XXXVIII

4/2004

Obsah

E. Bodová, A. Gajarská, D. Baďurová: Uplatňovanie environmentálnych požiadaviek vo výrobkoch každodennej spotreby	173
M. Rusko, A. Korauš: Ekolabelling, LCA, ekodizajn a „zelený“ marketing	178
E. Nagy: Environmentálne hodnotenie stavebných materiálov, konštrukcií a budov	182
H. Pifko: Alternatívne stavebné materiály a technológie	188
P. Daniel: Papierová nábytková alternatíva	194
V. Navrátil: Vplyv nábytku na kvalitu obytného prostredia	198
V. Štefka: Drevené materiály a formaldehyd v obytnom prostredí	201
N. Števulová, M. Bálintová, A. Neupauerová: Laminátové podlahy ako zdroj prchavých organických látok	205
S. Katuščák, M. Smolář, M. Vrška, K. Vizárová: Trendy vývoja povrchových úprav výrobkov z dreva	209
Tribúna	
E. Smolková: O environmentálnom skepticizme	213
Kontakty	
B. Hochel: Obydlia z prírodných materiálov	216

Materiály, s ktorými prichádzame denne do styku

Slovo materiál patrí k existenčným pojmovým archetypom. Od začiatku nášho spolužitia s prírodou si berieťe jej dary, opracúvame ich, spracúvame, pretvárame, dávame im tvar a funkciu. Materiálom sa v istom zmysle stalo takmer všetko, aj voda a vzduch. V procese pretvárania darov prírody sme postupne zistili, že sme zašli ďaleko do slepej uličky, najmä zrod environmentalného vedomia nastolil požiadavku hľadania alternatív. Tu narážame na logický pojmový problém. Pri alternatívach potrebujeme vzťažnú sústavu. Umelo vyrobené materiály boli kedysi alternatívou voči prírodným, plasty sa stali alternatívou dreva a podobne. Dnes sa názorovo vraciame späť a za alternatívu považujeme nepretvorené alebo len spracované prírodné materiály. Alternatívnosť zrejme musíme vzťahovať k aktuálnej konvenčnosti. Alternatívou technokratickej súčasnosti sa stáva systém tradičných hodnôt, alebo pre iných perspektíva jemne vyladených high-tech riešení.

Nehľadiac na najlepšie úmysly výskumníkov celého sveta, priemyselná a ekonomická činnosť má nevyhnutné negatívne environmentálne dôsledky, lebo tieto aktivity podliehajú neúprosnej druhej vete termodynamickej. Preto sa záujem vyspelej priemyselnej sféry začal orientovať na technológie, ktoré majú v danej etape vývoja najnižšie negatívne environmentálne dôsledky. Avšak materiály, ktoré nás obklopujú a s ktorými dennodenne prichádzame do styku, majú na človeka ešte komplexnejší a zložitejší vplyv. Tento vplyv často ani nevieme kvalitatívne vyjadriť, nie ho ešte kvantifikovať. Na ktoré materiály sa teda orientovať a akú by mali mať kvalitu? Kvalitu týchto materiálov určuje séria znakov a charakteristik popisujúcich ich schopnosť vyhovieť stanoveným alebo predpokladaným požiadavkám. Metódy výskumu a hodnotenia naznačených javov sú také rôznorodé, že si zasluhujú osobitnú pozornosť. Pokúsili sme sa v prvom rade prestaviť rôzne materiály v každodennej interakcii s človekom. Naznačili sme aj cesty, ktorými by sa mal uberať ich ďalší vývoj a výroba.

Robert Špaček, Juraj Ladomerský

Esej

M. Luňáková: Medziľudské vzťahy a civilizácia	218
Aktuality	
Z. Izakovičová: Blahoželáme	171
M. Šúri: Politici deklarovali vôleu zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie	219
J. Švajda: Monitoring a manažment návštěvníků v rekreačních a chránených územích	220
Recenzie	
T. Hrnčiarová: Pôda ako prírodný zdroj a prostredie života	222
J. Drdoš: Krajinné plánovanie pre prax	222

Contents

E. Bodová, A. Gajarská, D. Baďurová: Application of the Environmental Requirements in Everyday Products	173
P. Rusko, A. Korauš: Ecolabelling, LCA, Ecodesign and Green Marketing	178
E. Nagy: Environmental Assessment of Building Materials, Constructions and Buildings	182
H. Pifko: Alternative Building Materials and Technologies	188
P. Daniel: Alternative of Paper Furniture	194
V. Navrátil: Influence of Furniture on the Quality of the Living Environment	198
V. Štefka: Wood and Formaldehyde in the Living Environment	201
N. Števulová, M. Bálintová, A. Neupauerová: Laminated Floorings as a Source of Volatile Organic Compounds	205
S. Katuščák, M. Smolár, M. Vrška, K. Vizárová: Developmen-	

Materials we use every day

The word material is an existential conceptual archetype. From the beginning of our coexistence with nature we use its gifts, we process and change them, give them shape and function. Material is almost everything, including water and air. In changing the gifts of nature we have gradually discovered that we got to a deadlock. Especially the rise of environmental awareness raised the demand to search alternatives. Here we meet a logical conceptual problem. When talking about alternatives, we need a relative system. In the past artificially produced materials were an alternative to the natural ones, plastics became alternatives of wood etc. Today, conceptually we go back and we consider unchanged or only basically-processed natural materials as alternative ones. However, alternatives must be related to the actual conventionality. An alternative to the technocratic presence became a system of traditional values for someone or a perspective of delicately tuned-up high-tech solutions for others.

Overlooking the best intentions of scientists from all over the world, industrial and economic activity has unavoidable negative environmental consequences as these activities are subject to inexorable second thermodynamic theorem. Therefore the interest of developed industrial sphere has begun to orient towards technologies that have the smallest negative environmental impact. However the materials around us, that we use every day, have more complex influence on man. This influence often can be hardly expressed qualitatively not even quantitatively. On which materials should we concentrate and what quality they ought to be? The quality of materials is determined by set of properties that describe their ability to suit the established or assumed demands. The methods of research and assessment of properties are so various that they deserve special attention. First of all we tried to present different materials in everyday interaction with man. We marked out also the ways the development and production ought to continue.

Robert Špaček, Juraj Ladomerský

tal Trends in the Surface Treatment of Wood Products	209	News	
Tribune		Z. Izakovičová: We Congratulate	171
E. Smolková: On Environmental Scepticism	213	M. Šúri: Politicians Declared to Significantly Increase Share of Renewable Energy Sources	219
Contacts		J. Švajda: Monitoring and Management of the Visitors of Recreation and Protected Areas	220
B. Hochel: Houses Construed of Natural Materials	216	Reviews	
Essay		T. Hrnčiarová: Soil as Natural Resource and Environment of Life	222
M. Luňáková: Interpersonal Relationships and the Civilisation	218	J. Drdoš: Landscape Planning for a Practice	222